

POSTGRAU TEATRE I EDUCACIÓ

La creació teatral en col·lectiu. El pont flotant

1. Introducció. Evolució i trajectòria de la companyia. Recorregut pels diferents treballs de la companyia amb visionat d'alguns fragments.

2. La creació col·lectiva dins de la companyia.

Una de les particularitats d'*El pont flotant* és la col·lectivitat del seu treball. Tots els membres participen de les diferents tasques dins de la creació i de la gestió de la companyia, tot i que cada membre té unes responsabilitats concretes (de vegades agafades de manera natural i de vegades repartides per consens).

El cas de la creació i direcció dels muntatges és prou particular, ja que no hi ha la figura del/la director/a, sinó que tots aporten idees, continguts, imatges, i és el consens, ajudat per l'imaginari comú creat durant estos anys, el qui va formant el muntatge. Tot i això, com hem dit, cadascú participa en major proporció en les parts en les que està més capacitat (escriure textos, aportar contingut, imatges, coreografiar, unificar la dramatúrgia, etc).

La creació col·lectiva entesa des del punt de vista de la companyia té en compte els següents continguts, dels quals es parlarà durant les sessions:

- El “jo creatiu”. La importància d'aprofitar els recursos, la personalitat, la riquesa creativa, biogràfica, la sensibilitat, la mirada particular de cada persona per a l'enriquiment i amplitud del projecte.
- El repartiment o l'especialització de tasques. La riquesa de diferents llenguatges.
- El concepte de “propietat” dins de la comunitat creadora (dins del procés creatiu tots aporten, de manera que sovint no es recorda qui va tindre esta o aquella idea: és fruit del procés, no d'una ment aïllada). Excepcions.
- El concepte de material. Mescla, fusió i contaminació. Tipus de materials:
 - Una idea d'una escena, d'una situació.
 - Escenes físiques o gestuals.
 - Material audiovisual: Un vídeo (material de youtube o creat, etc), fotografies, música, etc.
 - Objectes.
 - Material biogràfic: anècdotes, reflexions, etc.
 - Texts de creació o d'altres autors de ficció, de no ficció, assagístics (científics, filosòfics, un poema...)
 - Idees performatives
 - Idees d'espai (a la italiana, diversos espais, espai obert o combinació d'ambdós...)
 - Idees estètiques.
- La necessitat de la mirada externa.

3. Pràctica escènica col·lectiva. “El treball i el temps lliure”.

Proposem una pràctica escènica col·lectiva, per tal d'experimentar de manera condensada el procés de creació d'El pont flotant, conèixer les seues diferents fases (punt 4) i posar en pràctica alguns dels seus recursos de creació (punt 5). Per a esta pràctica partirem del tema que encapçala aquest apartat: “El treball i el temps lliure”. Este serà el tema del que partirem, el germen que generarà propostes, conceptes, idees (estètiques, dramàtiques...), materials... Com és un tema molt ampli, l'interessant per a la companyia és que ho personalitzem. Per a això vos plantejarem algunes qüestions i vos convidem a que reflexioneu individualment i prepareu algun dels materials suggerits a continuació:

3.1 Qüestions per a reflexionar:

- Quants treballs has tingut en la teua vida?
- Quin va ser el primer treball que vas tindre?
- Quin ha sigut l'últim treball que has fet?
- Són treballs relacionats amb el que has estudiat?
- Quantes hores treballes al dia?
- Per què treballes?
- Quin seria el teu treball ideal?
- Et visualitzes tota la vida fent el treball que fas hui dia?
- Quantes hores lliures tens al dia?
- Què t'agrada fer en el teu temps lliure? Quines aficions tens?
- Si no hagueres de preocupar-te pels diners, treballaries? De què treballaries o què faries?
- Quantes hores dediquen o dedicaven els teus pares a treballar? I els teus iaïos? Quantes hores passes o passaves amb ells?
- T'agradaria que els teus fills treballaren de la mateixa manera que tu?
- Segons Mihaly Csikszentmihalyi, en la vida quotidiana, la majoria de les persones es divideixen en dos grups: les que estan excessivament preocupades i les avorrides. A part es troben les que "flueixen", que no es poden enquadrar en cap grup. A quin grup penses que pertanyes tu, per què? A quines persones properes coneixes que pertanyen als altres grups?
- Per a tu, quan acaba el treball i comença l'oci? Si vas al teatre, per exemple, vas perquè és el teu treball o per plaer?
- T'avorreixes amb facilitat? Què fas quan t'avorreixes? Quin ha sigut l'època més avorrida de la teua vida?

3.2 Creació de materials. Prepara, almenys, un parell d'aquests tres punts:

- Pensar una anècdota de la teua vida per explicar en relació al tema.
- Portar un o més objectes personals que tinguen relació amb la teua vida laboral o “vacacional” (fotos, vídeos, un contracte de treball, una peça

de roba...)

- Portar la teua agenda (si tens) i seleccionar la millor i la pitjor setmana de l'any. Portar l'agenda d'un any significatiu en la teua vida.
- Algun text literari, científic, filosòfic, dramàtic, de creació pròpia o de qualsevol autor.
- Algun referent artístic (teatre, dansa, arts plàstiques, vídeo...)
- Alguna música o cançó (en suport cd, USB o amb la vostra veu o un instrument, o els dos...).
- Alguna partitura o coreografia física.

3.3 Més conceptes lligats al tema susceptibles de ser emprats en la creació de materials:

- Construir, produir, crear...
- La cultura de l'oci. La indústria de l'oci.
- La societat de consum.
- La felicitat.
- Calendaris: calendari laboral, calendari escolar, temporada teatral, calendari de les vacances, calendari de la lliga...
- Roba còmoda i roba incòmoda. Roba de vacances i roba de treball. Roba d'entre setmana i roba de finalització de setmana.
- Velocitat i ritme vital.
- L'estrès.
- La pràctica d'esport. Els gimnasos.
- L'esforç. La suor. El cansament. (Per exemple, pel·lícules com Rocky on Sylvester Stallone es prepara i treballa durament per al combat (El clixé)).
- La responsabilitat.
- El treball en equip. El consens.
- L'explotació laboral. Teories de l'explotació laboral. Karl Marx.
- La revolució proletària. Karl Marx.
- L'atur a Espanya.
- Útil, productiu vs improductiu, inútil.
- ...

NOTA MPORTANTE: TOT VAL!

És important que no vos auto censureu. Qualsevol proposta és vàlida, per molt boja o desvinculada del tema que sembla en un primer moment. Si se vos ocorre alguna idea que no hagem nomenat o que és una mescla de diversos conceptes, no dubteu en portar-ho. Fins i tot algun material que, a priori, no tinga res a veure amb el tema. Les vostres associacions personals són importants. Així que benvingudes totes elles. Durant els dies de treball seguirem produint-ne noves i experimentant amb altres coses.

4. Parts del procés creatiu. D'allò íntim a allò universal (viatge d'anada i tornada)

Tot i que cada procés creatiu és i ha de ser diferent, hi ha una sèrie de punts que s'han repetit en els últims treballs d'*El pont flotant*, i que òbviament han determinat el resultat:

- Elecció d'un tema conductor. Implicació personal en una idea/valor universal. conflicte personal amb el tema.
- Investigació i recerca
 - Científica (en camps diversos: filosofia, sociologia, neurologia...)
 - Artística
 - Personal (anècdotes, reflexions... en què m'afecta el tema)
- Creació de materials
- Laboratori: Aleacions, simultaneïtat i seqüenciació.
- Dramatúrgia. Ull extern. "Links"
- Proves amb espectadors
- Estrena
- Gira

5. Dramatúrgia i dinàmiques de creació o recursos de la companyia.

Els muntatges d'*El pont flotant* es caracteritzen per l'ús d'un llenguatge escènic particular, que es podria resumir en els següents aspectes:

- El concepte de dramatúrgia dins de la companyia: contingut i continent.
- La dramatúrgia del cos. La importància del treball físic.
- La dramatúrgia del text. Elements reiteratius. La imatge poètica. La connexió del text amb l'actor.
- La dramatúrgia de l'espectador: experiència
- La ficció i la veritat.
- La realitat en escena.
- La mescla de llenguatges.
- El treball amb elements biogràfics.
- L'exageració.
- L'humor.
- La contradicció.
- La senzillesa. El treball sobre l'essència.
- El joc com a ferramenta per a la creació, com a format i com a desencadenant.
- La utilització, apropiació o teatralització d'altres formes de comunicació (una conferència, una classe...).
- La sorpresa o trencament de les expectatives.
- Trencament de la narrativitat.

6. Referències i influències

- BERNAT, ROGER I DUARTE, IGNACI (Ed) “Querido público. El espectador ante la participación: jugadores, usuarios, prosumers y fans”, Murcia, Centro Párraga, Cendeac y Elèctrica Produccions. Edició virtual: <http://www.cendeac.net/admin/agenda/winaredoc.php?id=145>
- SÁNCHEZ, JOSÉ ANTONIO (2008). “El teatro en el campo expandido”. Macba. Edició virtual: <http://www.macba.cat/es/quaderns-portatils-jose-antonio-sanchez>
- SÁNCHEZ, JOSÉ ANTONIO (Ed) “Cuerpos sobre blanco” Univ. Castilla-La Mancha.
- Artistes i companyies:

Teatre / performance

- Rimini Protokoll
- Pippo Delbono
- Teatro delle Ariette.
- Los Torreznos
- Juan Domínguez
- Rodrigo García
- Federico León
- Dries Verhoeven

Dansa

- Pina Bausch
- Peeping Tom
- Sasha Waltz
- Xavier Le Roy
- Dv8 Physical theatre,
- Elena Córdoba
- Daniel Abreu
- Anne Teresa de Keersmaecker
- Damián Muñoz

7. Bibliografía sobre la companyia

COLLADO, J., MUÑOZ, J., PONS, P. (2005) “El segon cos. El segundo cuerpo”. *Revista del XVI Festival Internacional de Mim de Sueca* (Sueca. València)

(http://www.mimsueca.com/docs/segon_cos_pont_flotant_esp.pdf)

(Artículo sobre el trabajo físico del actor a propósito de la dieciseisava edición del Festival Internacional de Mim de Sueca desde la óptica de los inicios del entrenamiento físico de la cía. El pont flotant)

PUCHADES, X. (2006). Nuevas promociones de autores dramáticos en el teatro valenciano (1984-2005). *Stichomythia*, 4 . (Valencia) ISSN 1579-7368

(<http://parnaseo.uv.es/Ars/ESTICOMITIA/Numero4/sticho4/ARTICULOS/xavi/articulofinal2.pdf>) (Estudio sobre las nuevas generaciones de autores dramáticos valencianos entre los que se incluyen los miembros de la cía. El pont flotant)

COLLADO, J., MUÑOZ, J., PONS, P. (2007) *Com a pedres/Como piedras*. Ed. Teatres de la Generalitat Valenciana. Col. Premio Max Aub. (Valencia)

(Publicación del texto original de la obra *Com a pedres/Como piedras* con prólogo sobre la cía. de Jorge Picó Puchades y con anexo de fotografías de la representación).

(2007) “Provocar la reflexión”. *ARTEZ. Revista de las Artes Escénicas*. 128. (Bilbao)

(<http://www.revistadeteatro.com/aldizkaria/artez128/antzerkia/ProvocarReflexion.htm>)

CANTÓ, A., COLLADO, J., MUÑOZ, J., PONS, P. (2009) “Guió *What a wonderful war!*” *Anexos Stichomythia*, 9. (Valencia) ISSN 1579-7368

(Revista de teatro contemporáneo en la que se incluye el guión dramático original completo de la ópera prima de la cía. El pont flotant, *What a wonderful war!*) (<http://parnaseo.uv.es/Ars/Autores/textestico.html>)

CARMONA PATIÑO, David Humberto. (2011) “El teatro como incubadora, miradas de un teatro. Theatre as an incubator, a pensive look at a theater.” Tesis doctoral. Universidad Rey Juan Carlos de Madrid, maestría en Artes Escénicas. (Madrid) (Texto también publicado en la revista Colombiana de las Artes Escénicas, 2011)

CARMONA PATIÑO, David Humberto. (2011) “El teatro como incubadora, miradas de un teatro. Theatre as an incubator, a pensive look at a theater.” *Revista Colombiana de las Artes Escénicas*, 5. pp.93 - 102. (http://200.21.104.25/artescenicass/downloads/artescenicass5_9.pdf)

NIETO, J. (2011) “Despullant-se amb el Pont Flotant” (“Desnudándose con el Pont Flotant”). *Ukräina. Laboratorio de anagnórisis teatral*. 2. (Valencia) ISSN 2174-7458 (http://www.revistaukrania.com/?page_id=53) (Entrevista a Joan Collado, miembro de la cía. El pont flotant, que repasa la trayectoria de la cía. desde sus inicios hasta el 2011. Panorámica general de los elementos dramáticos comunes presentes en los trabajos de El pont flotant)

MOLERO, R. (2012). “Creadores por la identidad”. *Red escénica. Revista de Artes Escénicas*, 17. (Valencia). Ed. Acotaciones en la caja negra. (Entrevista a Joan Collado, cía. El pont flotant)

CANTÓ, A., COLLADO, J., MUÑOZ, J., PONS, P. (2015) *Jo de major vull ser Fermín Jiménez/Yo de mayor quiero ser Fermín Jiménez*. Ed. El Pont Flotant (València) (Publicació del text original de l'obra *Jo de major vull ser Fermín Jiménez/Yo de mayor quiero ser Fermín Jiménez* amb pròleg sobre la cía. De Xavier Puchades).

WEBS D'ARTISTES QUE TREBALLEN AMB LA COMPANYIA:

FERMÍN JIMÉNEZ LANDA, artista plàstic que realitza vídeos per a la companyia.
<http://ferminjimenezlanda.blogspot.com.es/>

JOSÉ IGNACIO DE JUAN. Fotògraf. Responsable de la fotografia dels muntatges, de les fotos dels cartells i dossiers de la companyia.
<http://joseignaciodejuan.photoshelter.com/>

PO POY. Responsable dels collages d'Exercicis d'amor.
<http://popoyplon.blogspot.com.es/>

DANIEL ABREU. Ballarí i coreògraf. Assessoria de moviment en *Jo de major vull ser Fermín Jiménez* i *El fill que vull tindre*.
<http://danielabreu.com>

